

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Pezinok</i>
Typ subjektu	<i>Okresné mesto</i>
Okres	<i>Pezinok</i>
Kraj	<i>Bratislavský</i>
Počet obyvateľov	<i>22 470</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	16
Terminológia	25
Zdroje informácií.....	31
Súvisiace školiace materiály	32

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr mesta Pezinok.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom Finančného oddelenia mesta Pezinok.
- ✓ Vedúcim zamestnancom jednotlivých odborných útvarov, oddelení mesta Pezinok a organizácií mesta, ktorí zodpovedajú za implementáciu jednotlivých politík v rámci samosprávy.
- ✓ Voleným zástupcom v meste Pezinok.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom samospráva používa verejné zdroje.

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej [stránke Ministerstva financií SR: http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487](http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487).

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Pezinok sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
 - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
-
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
 - ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
 - ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.
 - ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov mesta Pezinok.

V prípade mesta Pezinok môžeme definovať nasledujúce potenciálne programy:

Program 1: **Plánovanie, manažment a kontrola**

Program 2: **Propagácia a marketing**

Program 3: **Interné služby**

Program 4: **Služby občanom**

Program 5: **Bezpečnosť**

Program 6: **Odpadové hospodárstvo**

Program 7: **Komunikácie**

Program 8: **Mestská hromadná doprava**

Program 9: **Vzdelávanie**

Program 10: **Šport**

Program 11: **Kultúra**

Program 12: **Prostredie pre život**

Program 13: **Sociálna starostlivosť**

Program 14: **Bývanie**

Program 15: **Administratíva**

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Pezinok.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov mesta Pezinok.

V prípade mesta Pezinok môžeme definovať nasledujúce potenciálne podprogramy:

Konkrétny príklad 1:

Program 1. Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1. Manažment mesta

Podprogram 1.2. Plánovanie

Podprogram 1.3. Kontrola

Podprogram 1.4. Daňová a rozpočtová politika

Podprogram 1.5. Členstvo v samosprávnych organizáciách a združeníach

Konkrétny príklad 2:

Program 2. Propagácia a marketing

Podprogram 2.1. Médiá

Podprogram 2.2. Slovakiaitour

Podprogram 2.3. Partnerské vzťahy

Podprogram 2.4. PR Podujatia

Podprogram 2.5. Mestské informačné centrum

Podprogram 2.6. Kronika mesta

Podprogram 2.7. Mikrogranty v cestovnom ruchu

Konkrétny príklad 3:

Program 3. Interné služby

Podprogram 3.1. Právne služby

Podprogram 3.2. Správa a údržba majetku mesta

Podprogram 3.3. Vzdelávanie zamestnancov mesta

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Pezinok.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov mesta Pezinok.

V prípade mesta Pezinok môžeme definovať nasledujúce potenciálne prvky:

Konkrétny príklad 1:

Program 5. Bezpečnosť

Podprogram 5.1. Verejný poriadok a bezpečnosť

Prvok 5.1.1. Hliadkovanie

Prvok 5.1.2. Dispečerské pracovisko - kamerový systém

Prvok 5.1.3. Bezpečnostné systémy

Konkrétny príklad 2:

Program 6. Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1. Zber a zneškodňovanie odpadu

Prvok 6.1.1. Zber odpadu

Prvok 6.1.2. Uloženie odpadu

Prvok 6.1.3. Likvidácia odpadu

Konkrétny príklad 3:

Program 11. Program: Kultúra

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Podprogram 11.1. Podprogram: Kultúrna infraštruktúra

Prvok 11.1.1. Prvok: Knižnica

Prvok 11.1.2. Prvok: Pezinské kultúrne centrum

Prvok 11.1.3. Prvok: Múzeum

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Pezinok.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov mesta Pezinok.

V prípade mesta Pezinok môžeme (by bolo možné) definovať nasledujúce potenciálne projekty:

Konkrétny príklad 1:

Program 7 Komunikácie
Podprogram 7.1 Miestne komunikácie
Projekt 7.1.4 Kollárova ulica

Konkrétny príklad 2:

Program 13 Sociálna starostlivosť
Podprogram 13.6 Pomoc postihnutým obyvateľom
Projekt 13.6.1 Bezbariérový areál

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Pezinok.

Reálny príklad

Tu bude reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Pezinok s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie mesta Pezinok a skutočne realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Alternatíva 1:

Program 1. Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1. Manažment mesta

Podprogram 1.2. Plánovanie

Prvok 1.2.1. Územné plánovanie

Prvok 1.2.2. Príprava projektových zámerov pre štrukturálne fondy

Podprogram 1.3. Kontrola

Podprogram 1.4. Daňová a rozpočtová politika

Prvok 1.4.1. Audit

Prvok 1.4.2. Daňová politika

Prvok 1.4.3. Rozpočtová politika

Prvok 1.4.4. Účtovníctvo

Podprogram 1.5. Členstvo v samosprávnych organizáciách
a združeníach

Program 2. Propagácia a marketing

- Podprogram 2.1. Médiá
 - Prvok 2.1.1. Mestské noviny - Pezinčan
 - Prvok 2.1.2. Inzercia
 - Prvok 2.1.3. Kniha o Pezinku
 - Prvok 2.1.4. TV Pezinok
 - Prvok 2.1.5. Webstránka mesta
 - Prvok 2.1.6. Mestský rozhlas
- Podprogram 2.2. Slovakiaitour
- Podprogram 2.3. Partnerské vzťahy
- Podprogram 2.4. PR Podujatia
- Podprogram 2.5. Mestské informačné centrum
- Podprogram 2.6. Kronika mesta
- Podprogram 2.7. Mikrogranty v cestovnom ruchu

Program 3. Interné služby

- Podprogram 3.1. Právne služby
- Podprogram 3.2. Správa a údržba majetku mesta
 - Prvok 3.2.1. Údržba hnutel'ného majetku mesta
 - Prvok 3.2.2. Správa a revitalizácia nehnuteľného majetku mesta
- Podprogram 3.3. Vzdelávanie zamestnancov mesta

Program 4. Služby občanom

- Podprogram 4.1. Občianske obrady
- Podprogram 4.2. Osvedčovanie listín a podpisov
- Podprogram 4.3. Matrika
- Podprogram 4.4. Evidencia obyvateľov
- Podprogram 4.5. Mestské zdravotnícke stredisko
- Podprogram 4.6. Cintorínske a pohrebné služby

Program 5. Bezpečnosť

Podprogram 5.1. Verejný poriadok a bezpečnosť

Prvok 5.1.1. Hliadkovanie

Prvok 5.1.2. Dispečerské pracovisko - kamerový systém

Prvok 5.1.3. Bezpečnostné systémy

Podprogram 5.2. Civilná ochrana

Podprogram 5.3. Požiarna ochrana

Podprogram 5.4. Verejné osvetlenie

Prvok 5.4.1. Výstavba

Prvok 5.4.2. Údržba a revízie

Prvok 5.4.3. Elektrická energia

Program 6. Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1. Zber a zneškodňovanie odpadu

Prvok 6.1.1. Zber odpadu

Prvok 6.1.2. Uloženie odpadu

Prvok 6.1.3. Likvidácia odpadu

Podprogram 6.2. Skládka nebezpečného odpadu

Podprogram 6.3. Monitoring a oprava kanalizácie

Program 7. Komunikácie

Podprogram 7.1. Miestne komunikácie

Prvok 7.1.1. Oprava a údržba MK

Prvok 7.1.2. Rekonštrukcia a výstavba MK

Prvok 7.1.3. Dopravné značenie

Projekt 7.1.4 Kollárova ulica

Podprogram 7.2. Parkoviská

Podprogram 7.3. Chodníky

Program 8. Mestská hromadná doprava

Program 9. Vzdelávanie

Podprogram 9.1. Spoločný školský úrad

Podprogram 9.2. Materské školy

Prvok 9.2.1. MŠ Bystrická ul.

Prvok 9.2.2. MŠ Pekníkova ul.

Prvok 9.2.3. MŠ Vajanského ul.

Prvok 9.2.4. MŠ Svätoplukova ul.

Prvok 9.2.5. MŠ Za hradbami

Prvok 9.2.6. MŠ Holubyho ul.

Prvok 9.2.7. Stravovanie MŠ

Podprogram 9.3. Základné školy

Prvok 9.3.1. ZŠ Na Bielenisku

Prvok 9.3.2. ZŠ Kupeckého ul.

Prvok 9.3.3. ZŠ Fándlyho ul.

Prvok 9.3.4. ZŠ a MŠ Orešie.

Prvok 9.3.5. Stravovanie ZŠ

Podprogram 9.4. Základná umelecká škola

Podprogram 9.5. Centrá voľného času

Podprogram 9.6. Zariadenia pre záujmové vzdelávanie

Podprogram 9.7. Náučné chodníky

Program 10. Šport

Podprogram 10.1. Minihriská

Podprogram 10.2. Futbalové kluby

Podprogram 10.3. Dotácie na podporu športu

Program 11. Kultúra

Podprogram 11.1. Kultúrna infraštruktúra

Prvok 11.1.1. Knižnica

Prvok 11.1.2. Pezinské kultúrne centrum

Prvok 11.1.3. Mestské múzeum

Podprogram 11.2. Pamiatková starostlivosť

Podprogram 11.3. Dotácie mesta pre oblasť kultúry

Podprogram 11.4. Oslavy sviatkov

Prvok 11.4.1. Vianočná výzdoba

Prvok 11.4.2. Ohňostroj

Program 12. Prostredie pre život

Podprogram 12.1. Mestská zeleň

Podprogram 12.2. Detské ihriská

Prvok 12.2.1. Výstavba ihrísk

Prvok 12.2.2. Údržba ihrísk

Podprogram 12.3. Informačno-orientačný systém

Program 13. Sociálna starostlivosť

Podprogram 13.1. Kluby dôchodcov

Prvok 13.1.1. Klub dôchodcov Sládkovičova

Prvok 13.1.2. Klub dôchodcov Hrnčiarska

Podprogram 13.2. Jedáleň

Podprogram 13.3. Klub rómskych detí

Podprogram 13.4. Dotácie a dávky sociálnej pomoci

Podprogram 13.5. Nocľaháreň

Podprogram 13.6. Pomoc postihnutým obyvateľom

Projekt 13.6.1 Bezbariérový areál

Program 14. Bývanie

Program 15. Administratíva

Alternatíva 2:

Program 1. Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1. Manažment mesta

Podprogram 1.2. Plánovanie

Podprogram 1.3. Kontrola

Podprogram 1.4. Daňová a rozpočtová politika

Prvok 1.4.1. Audit

Prvok 1.4.2. Daňová politika

Prvok 1.4.3. Rozpočtová politika

Prvok 1.4.4. Účtovníctvo

Podprogram 1.5. Členstvo v samosprávnych organizáciách
a združeních

Program 2. Propagácia a marketing

Podprogram 2.1. Médiá

Prvok 2.1.1. Mestské noviny - Pezinčan

Prvok 2.1.2. Inzercia

Prvok 2.1.3. Kniha o Pezinku

Prvok 2.1.4. TV Pezinok

Prvok 2.1.5. Webstránka mesta

Prvok 2.1.6. Mestský rozhlas

Podprogram 2.2. Slovakiatour

Podprogram 2.3. Partnerské vzťahy

Podprogram 2.4. PR Podujatia

Podprogram 2.5. Mestské informačné centrum

Podprogram 2.6. Kronika mesta

Podprogram 2.7. Mikrogranty v cestovnom ruchu

Program 3. Interné služby

- Podprogram 3.1. Právne služby
- Podprogram 3.2. Správa a údržba majetku mesta
 - Prvok 3.2.1. Údržba hnutelného majetku mesta
 - Prvok 3.2.2. Správa a revitalizácia nehnuteľného majetku mesta
- Podprogram 3.3. Vzdelávanie zamestnancov mesta

Program 4. Služby občanom

- Podprogram 4.1. Občianske obrady
- Podprogram 4.2. Osvedčovanie listín a podpisov
- Podprogram 4.3. Matrika
- Podprogram 4.4. Evidencia obyvateľov
- Podprogram 4.5. Mestské zdravotnícke stredisko
- Podprogram 4.6. Cintorínske a pohrebné služby

Program 5. Bezpečnosť

- Podprogram 5.1. Verejný poriadok a bezpečnosť
 - Prvok 5.1.1. Hliadkovanie
 - Prvok 5.1.2. Dispečerské pracovisko - kamerový systém
 - Prvok 5.1.3. Bezpečnostné systémy
- Podprogram 5.2. Civilná ochrana
- Podprogram 5.3. Požiarna ochrana
- Podprogram 5.4. Verejné osvetlenie

Program 6. Odpadové hospodárstvo

- Podprogram 6.1. Zber a zneškodňovanie odpadu
- Podprogram 6.2. Skládka nebezpečného odpadu
- Podprogram 6.3. Monitoring a oprava kanalizácie

Program 7. Komunikácie

Podprogram 7.1. Miestne komunikácie

Podprogram 7.2. Parkoviská

Podprogram 7.3. Chodníky

Program 8. Mestská hromadná doprava

Program 9. Vzdelávanie

Podprogram 9.1. Spoločný školský úrad

Podprogram 9.2. Materské školy

Prvok 9.2.1. MŠ Bystrická ul.

Prvok 9.2.2. MŠ Pekníkova ul.

Prvok 9.2.3. MŠ Vajanského ul.

Prvok 9.2.4. MŠ Svätoplukova ul.

Prvok 9.2.5. MŠ Za hradbami

Prvok 9.2.6. MŠ Holubyho ul.

Prvok 9.2.7. Stravovanie MŠ

Podprogram 9.3. Základné školy

Prvok 9.3.1. ZŠ Na Bielenisku

Prvok 9.3.2. ZŠ Kupeckého ul.

Prvok 9.3.3. ZŠ Fándlyho ul.

Prvok 9.3.4. ZŠ a MŠ Orešie.

Prvok 9.3.5. Stravovanie ZŠ

Podprogram 9.4. Základná umelecká škola

Podprogram 9.5. Centrá voľného času

Podprogram 9.6. Zariadenia pre záujmové vzdelávanie

Podprogram 9.7. Náučné chodníky

Program 10. Šport

Podprogram 10.1. Minihriská

Podprogram 10.2. Futbalové kluby

Podprogram 10.3. Dotácie na podporu športu

Program 11. Kultúra

Podprogram 11.1. Kultúrna infraštruktúra

Prvok 11.1.1. Knižnica

Prvok 11.1.2. Pezinské kultúrne centrum

Prvok 11.1.3. Mestské múzeum

Podprogram 11.2. Pamiatková starostlivosť

Podprogram 11.3. Dotácie mesta pre oblasť kultúry

Podprogram 11.4. Oslavy sviatkov

Program 12. Prostredie pre život

Podprogram 12.1. Mestská zeleň

Podprogram 12.2. Detské ihriská

Podprogram 12.3. Informačno-orientačný systém

Program 13. Sociálna starostlivosť

Podprogram 13.1. Kluby dôchodcov

Prvok 13.1.1. Klub dôchodcov Sládkovičova

Prvok 13.1.2. Klub dôchodcov Hrnčiarska

Podprogram 13.2. Jedáleň

Podprogram 13.3. Klub rómskych detí

Podprogram 13.4. Dotácie a dávky sociálnej pomoci

Podprogram 13.5. Nocľaháreň

Podprogram 13.6. Pomoc postihnutým obyvateľom

Program 14. Bývanie

Program 15. Administratíva

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele³. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

³ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci *Programu vzdelávanie* môže byť *Podprogram základné školy* a v rámci neho *Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie* a *Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky*). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavia po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery

o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.
- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.
- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: www.finance.gov.sk/projekt

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.